

څنگه ژوند وکړو؟

دنړۍ د پوهانو او اديبانو د سلگونو ويناوو ژباړې

Ketabton.com

ژباړه اوراټولونه: محمود حميدزى

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دکتاب پېژند پانه

نوم: څنگه ژوندوکړو

ژباړه اوراټولونه: محمودحمیدزی

ټایپ اوډیزاین: محمودحمیدزی

دپوښتی، وقایې دزاین: مسلم اخکزی

دخپريدونیته: ۱۴۰۳ هـ ل

دژباړن خپاره سوی اثر

۱ په سمندر کی دملغرو لتون

ټولنیزی ستونزی او دحل لاری یی

دفکرونوجورښت او هغوی ته وده ورکول

۲رون سیند

لومړی شعری ټولگه

۳په کایناتو کی دقرآنکریم علمی معجزی

د ذرو څخه درکهکشانونو د الله جلّ مملوقات

۴دانسان په بدن کی دقرآن کریم علمی معجزی

دانسان دبن دحجرو څخه درنسلجونو دنسلجونو څخه درغرو دغرو

څخه در بدن پوری: هراړخیزطبی مالومات او د عقدی دلا کروړ کولو

درسونه

۵ دالماسو پند

دپښتومتلونو د ویلو ځایونه او علتونه

۶ ژور اندونه

دويمه شعري ټولگه

۷ په ژوند کې د برياليتوب 50 رازونه

۸ څنگه ژوند وکړو

د نړۍ د پوهانو او برياليو وگړو د سلگونو ويناوو ژباړه

۹ خوږې خبرې

لنډې شعرونه او ادبي ټوټې

۱۰ ننگوونکې پوښتنې او ځوابونه

سلگونه طبي، ساينسي، جغرافيه، بيولوژيکي، ذهني او ټولنيزي پوښتنې.

يادونه: د دې کتاب د چاپ حقوق د ژباړن سره خوندي دي، د کتاب همدا پي ډي ايف بڼه بيله بدلونه هر څوک خپرولی سي د چاپ او بدلون حق يې څوک نه لري!

څنگه ژوندوگر؟

زه پوره نه يم مگر تل به ريښتني يم.

هيڅ وخت خپل ارزښت ديو چا د پام را اړولو لپاره مه
كېنټه كوه.

ناپاكي اوبه د نباتاتو د لويديني مخ نه سي نيوای، نو
اجازه مه وركوئ منفي خبرې ستاسو پرمختگ ودروي.

زخمو نه جوړيږي مگر د زخمونو جوړيدل د اول په شان
د كيدو سره لږ توپير لري.

هغه چي تاته زما په اړه سل خبرې كوي په خداي ستا
عيب ماته هم وايي.

هيڅ وخت دهغه وگړي د لاسته راوړلو لپاره چي ستاسو
اونور په توپير نه پوهيږي هڅه مه كوه.

دنورو سره ښه وگره، داسي يوځای چي ته يې انتظار نه
لري بيرته به درته را وگرځي.

څنگه ژوندوگر؟

که زه تاسو ته ووايم چي زه ښه يم کيدای سي تاسو
ووايست چي درواغ وایم، مگر که درته ووايم چي زه
ښه نه يم تاسو پوهیږئ چي زه درواغ وایم.

که غواړئ چي نور وگړي ستاسو ښه ويونکي واوسي
دنورو وگړو ښه ويونکي واوسئ.

درد دي پياوړی کوي، ژړا دي زړور کوي او مات زړه
دي پوه او عاقل کوي.

زه دهغو وگړو څخه چي راباندې گران دي ډېر بیريزم
ځکه هغوی هغه وگړي دي چي کولی سي ما غمجن او
ورنځوي.

باور وکړئ ځيني دومره پياوړي دي چي نه وايي زه هم
ستونزې لرم.

هیڅ وخت دژوند دزخمونو په اړه چاته شکایت مه کوه،
زخمونه بيله خپله خاونده بل چاته درد نه ورکوي.

تانه او مسخري د سپکو ذهنونو لويي وسلې دي.

څنگه ژوندوگر؟

په کیسه کي یې مه کیږه هغه خبرې چې دشا دخوا درپسي
کيږي که رښتیا وایي دشا دخو نه درپسي کیدی.

که چیري محبت د رانیولو شی هم وای بیا مو هم نه
سواي کولی هغه رانیسو ځکه پیسې به مونه درلودای.

در اوسه هم چې اوس دئ د اخلاقو او ادب څرگندولو دیو
بې ادبه کس پروراندې دهغه دتحقیرولو ډاډه لاره ده.

دا درد لري کله چې په ساعتو کښنئ او دهغو خبر په اړه
چې نه سئ کولی وي وایاست فکر کوئ.

هغه تخم چې نه غواړي را شین سي هرڅومره چې هغه
ته اوبه او لمر ورکړئ یوازي به لا ډېر ورستیږي.

دهغه وگړي دخبرو زخم چې درباندي گران وي هیڅ وخت
نه رغیږي.

مینه وه مانیو ته اړتیا نه لري: بسنه کوي چې دزړه
پټی،مخکه دي پراخه وي.

څنگه ژوندوگر؟

هغه دښمن چې په رښتيني ډول رخه درسره لري دهغه دوست څخه غوره دى چې په درواغو د گرنښت اظهار درته کوي.

ترټولو عالي توپير د خوشبختۍ او خوند ترمنځ دادى چې خوند مایع دى او خوشبختي جامد .

هغه خبرې چې دزړه څخه را پورته کيږي، هيڅ وخت نه بيانېږي، په ستوني کي بندېږي او يوازي په سترگو کي ويل کيږي.

وگړي يوازي هغه څه ويني چې دهغو دليدلو لپاره تيار وي.

ځيني وخت يوه خبره ديوه وگړي ټول ژمی توده وي او ځيني وخت يوه خبره ديوه وگړي ټول ژوند سپروي.

که وگړو ته حتا خپلې سترگې هم قربان کړئ، په اخر کي به ووايي، د اول څخه روند وو.

څنگه ژوندوگر؟

نړۍ دومره پراخه ده چې دټولو مخلوقاتو دپاره ځای
پکښې سته، ددې پرځای چې دبل چا ځای ونېسي:
کوښښ وکړه خپل حقيقي ځای پيدا کړي.

نرمې د تاوتریخوالي څخه ځواکمنه ده، اوبه د تیرې څخه
پیاوړې او محبت د بې رحمۍ څخه قدرت مند دی.

هغه خبرې چې اورې ډېر پام مه ورته کوه: کیدای سي د
داسې خولې خبرې وي چې مخکې در خبرو یې په هغوی
کې اند نه وي کړی.

99 سلنه ماته خوړونکي هغه وگړي دي: چې تل خپل
ځانته بهانې تراشي.

کله چې دوښمن دي ستا بد وایي، دوست یې تاته خبر
راوړي، وهیره چې دوست او دښمن دي تاته په زیان در
رسول کې سره یو لاس سوي دي.

کوښښ وکړه ماته په زړه کې ځای راکړي: دانسانانو په
یادښت په باور نسته.

څنگه ژوندوگر؟

چاچي خپل ايمان وساتئ هيڅ خپله هيله دلاسه نه
ورکوي.

حرام يوازي په خوړلو کي نه دي: دخلگو ناموس ته کتل
هم حرام دي، غيبت کول، فحش، درواغ ويل...
هم حرام دي.

نه غواړم ورسته در مرگ پر چا گران سم.

ترتولو بدبخت کسان هغه وگړي دي چي: دخپلو گټو په
خاطر نه حق خبرې کوي، نه حق خبرې اوري تردې چي
حق ويني هم نه.

لږ باور وکړه، تريو ورځ اړ نه سي کوم چاته ووايي ستا
څخه مي دا هيله نه درلول.

کله چي دنورو د ژوند تريخوالی خوږوئ وپوهيږه چي
ژوند کوئ.

څنگه ژوندوگر؟

دري شيان بي گټي دي:
احمق ته نصحت كول.
دمنافق سره دوستي كول.
دناپوه سره بحث كول.

خبري كول پوهه غواړي مگر چوپتيا شعور غواړي.

دوهيواد په قدر يوازي يو مهاجر بڼه پوهيږي.

خدایه پاکه هرڅوک چي څه زما لپاره غواړي لومړی يې
هغه ته ورکړي.

يوازيتوب دهغه کس سره دراوسيدلو غوره دئ کوم کس
چي ستاسو زړه دښک او زړه نازړه توب څخه ډک کوي.

د دوست لپاره ځان قربان کړه مگر دوست دي د دوښمن
څخه بيل کړه.

ترڅو چي دي زه نه يم پيژندلی زما په اړه پريکړه مه
کوه،
ترهغه وخت چي زما سره نه يې مخ سوی کم مي مه گڼه،

څنگه ژوندوگر؟

درهغه وخته چي ماته دې خپله خبرې نه وي کړي درشا
خبرې مه راپکښي کوه.

دخپلوان رخه د دښمن د رقابت څخه بده ده.

دنورو سره دخیانت کولو په قیمت نه سي کولی ځان ته
خدمت وکړي.

ترتولو بد ظلم چي دوگړو په حق کي يې کولی سي دادئ
چي بڼه وگړي دښوو کولو څخه پښیمانه کړي.

دکمزوري هوډ پایله خبرې دي او دپیاوړي هوډ پایله کار.

لکه څنگه چي ناپاک خواړه معده ناروغه کوي: همدغه
ډول ناپاکه اندونه او خبرې ذهن ناروغه کوي.

انسان یوخت په یو کس پسي دومره خپه وي که چيري
هغه ددې خپګانه خبر سي وبه شرمیږي.

څنگه ژوندوگر؟

کوښښ مه کوه یوه خړه ته غزل ویل ورزده کړي: په دې کار سره هم خپل وخت بربادوي او هم خړ په تکلیف کوي.

ظالم اوسیدل بیلا بیلو ډولونه لري ځیني وخت د ترحم او ځیني وخت د بې تفاوتۍ په ډول خپل ځان څرگندوي.

دوه شیان دي چي انسانیت دانسانانو په بدن کي لمنځه وړي: فریاد هغه وخت چي باید چوپ وای، چوپتیا هغه وخت چي باید فریاد یې کړی وای.

که دې ته فکر کوي چي نور تاته څنگه فکر کوي: یا دنورو څخه بیریزې یا پر خپل ځان باور نه لري.

مرکیدل کومه خبره نه ده بلکي ژوند نه کول بیرونکي دي.

یو زده کړه کونکی ناپوه دیوې سواده ناپوه څخه ډېر ناپوه دی.

څنگه ژوندوگر؟

کولی سی گل درېښه لاندې کړي، مگر دهغه خوشبو نه،
کولی سی یو ملت لمنځه یوسي مگر دهغوی تاریخ او
تمدن نه.

دفساد اخري درجه دقوانینو څخه دظلم لپاره کار اخیستل
دي.

دکتاب پانې د وزرونو په شان دي چې زموږ روح
دروښنایي نړۍ ته الوزه وي.

هغوی چې هیله لري دکال څلور موسمه دي دپسرلي وي:
نه خپل ځان پیژني، نه طبیعت اونه هم ژوند.

که کمزوري، ناتوانه ته په غوسه سوي: دلیل یې دا دی
چې پیاوړی نه یې.

په آسانی سره کولی سی وپوهیږي څوک پر تا حکومت
کوي، وگوره دچا پر وړاندې انتقاد نه سی کولی.

څنگه ژوندوگر؟

دهغو ناپوهانو آزادول سخت دي چي دخپلو ځنځيرونو
درناوی کوي.

څوک چي غواړي کوم کار سرته ورسوي لاره ورته پيدا
کوي او څوک چي نه غواړي سرته يې ورسوي بهانه
ورته پيدا کوي.

ډېرېښه چي دومره ژر دي راته دا وښودل چي دهیڅ شي
ارزښت نه لري مننه کوم.

غرور هغه ويي دی چي انسان دښو دوستانو څخه بيلوي.

الله جلّه هیڅ قلف دهغه دکيلی څخه بغير نه دی پيدا کوي،
هیڅ ستونزه بېله دهغي دحل لاري ستاسو په لار کي نه
پيدا کوي: پر هغه باور ولری.

کیدای سي څه گرانه تمامه سي: مگر دوگړو پیژندل دنړی
تر ټولو ارزښتمنه تجربه ده.

په ژوند کي هیڅ شی ددې څخه غوره، ارزښتمن او گران
نه دی چي زړه مو ارامه وي.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

الهي زموڙ ڙونو ته... تل سڪون راکري.

دالله جلاله شڪر ادا ڪر ڇڪه ڇي هغه مهربانه، نعمت
درڪوونڪي، ستا پيدا ڪوونڪي، رزق، روغتيا درڪوونڪي دي
او محبت به بي دتل لپاره شتون واري!

لوي هغه دي ڇي لوي ڙره واري ڪه داسي نه وي پيسي
خو فقير، غل ڇم ڪوونڪي، فريب ڪوونڪي او نامر هم
لري.

د دوستي، گرانبت او ملڪرتيا بنڪلا ديؤبل دخبرو زغمل
دي.

د سخت ڙرو وڳرو سره مهربانه واوسي ڇڪه هغوي در
هرڇه ڊپر ميني ته ڊپر اڀرتيا لري.

ما خير په صبر ڪي وموندي.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

دندن ورڇي ڇڏي وڃي دڙموڻن، ليوه سره وري
خوري او د شپون سره ڙاري پام مو وي.

تاسو هيڻ وخت خپل ڪور ته غل نه پريڙدي، ٻنهن نو ڇنگه
هغو فڪرونو ته اجازت ورتو ڇي ستاسو خوبن غلا
ڪوي.

احمقان داسي پيڙندل ڪري هرڄومره ڇي هغو ڊپر
درناوي ڪوئ هغومره ڊپر مغروره او متڪبر ڪري.

توحيد نجات، خلاصون دي:
په غار ٿوري {إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا}
دڪب په خيٽه ڪي {لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ}
په زندان ڪي {مَا كَانَ لَنَا أَنْ نُشْرِيكَ}
په ڪهف ڪي {لَنْ نَذُوعَ مِنْ دُونِهِ إِلَهًا}

نا پوه هغه ڇوڪ دي ڇي د فقر سره ڙوندو ڪري او په
شتمني ڪي مڙسي.

ناوخت به پوه سي يوازي هغه ڇوڪ ڇي غوڻتل يي ڇي
ته دهغه ڇڻه ٻنهن واوسي هغه ستا پلار وو.

څنگه ژوندوگر؟

وگړي تل دهغه ځای څخه لویږي چي پر هغه یې تکیه کړي وي.

هرڅوک یوازي هغه څه اوري چي په پوهیږي.

ستر الله جل جلاله دسختیو،
تنگلاسیو ورسته هوساینه، رحمت را ولي:
{سَيَجْعَلُ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا}
(سُورَةُ الطَّلَاق 7)

داینه ده چي یو وگړی تند، تېز او رېښتی وي مگر نه مهربانه درواغ ویونکی.

که غواړي راز دي ددوښمنانو څخه پټ وساتي هیڅکله یې دوستانو ته هم مه وایه.

کاش هیڅکله هغه هیلې چي دنورو څخه یې لرم خرابي نه سي.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

ڊپر ٿاوان ڪوونڪي هغه ڇوڪ ڏي ڇي ڳومان ڪوي: الله
جلاله به بخينه ورته ونه ڪري. ابن رجب

هيڻ وڳري دومره شتمن نه ڏي ڇي وڪولي سي خيل تير
ڙوند راني سي.

په ڏي نري ڪي په هيڇا پوري ڄان مه تره، دتيا ري په
وخت ڪي ڏي خيل سايه هم پر پري ڏي.

رڻنتي دوست هغه ڇوڪ ڏي ڇي ستاسو په اڙه په هرڇه
پوهيري خو بيا هم تاسو ورته گران ياست.

موڙ احمق وڳري نه وو، سادو وڳري وو او دڇيلي
سادگي له مخي مو احمقانو ته اجازو وڪيل ڇي زمور په
ڙوند ڪي دخالت وڪري.

ڪله ڇي ڏي زره زما سره نه وي شتون ڏي ستونزه نه
حل ڪوي يوازي مي زره تنگوي.

ڇنگه ژوندو ڪر؟

ستاڙوند هغه وخت بنڪلي او خوڙ ڪيري ڪله چي ستاسو:
خيال او ڳومان،
چار او چلند،
خبري او ويل،
نيڪ او بنڪلي وي.

توحيد د دين اصل او د شريعت بنسٽ دئ، دتولو اعمالو
ستر او غوره دئ، ٽول نيڪ ڪارونه بيله توحيد نه صحيح
ڪيري، دهر نيڪ ڪار، عمل سره چي توحيد مل نه وي
هغه بي گتي دئ.

بنخي مه په غوسه ڪوئ، ڪله چي بنخي په غوسه ڪري
بدني پياورتي يا بي لمنځه ځي او ژبنئ پياورتي يا بي
ډيري، ٽول هغه بد چي مو په خپل عمر کي ورسره ڪري
وي: په پنځه دقيقې کي بي ستاسو مخته ږدي.

ته نه سي ڪولي يو څوڪ اږ ڪري چي سم چلند
وڪري، مگر ڪولي سي داسي چلند وڪري چي هغه هيله
وڪري: اي ڪاش چي بنه چلند مي ڪري واي.

څنگه ژوندوگر؟

د ژوند پايله هغه شيان نه دي چي را غونډوو يې، بلکي
هغه زړونه دي چي ځانته يې را جذبوو.

بايد دومره اصيل و اوسي چي: د نورو دردونه دي غمجن
او خوښي دي خوشحاله کړي.

هيڅ وخت ددې لپاره چي ديو ډلې په رنگ سي نقاب مه
پر تن کوه!
زړور اوسه!
ځانگړی اوسه!
خپله اوسه!

يوازي ځيني وگړي باران احساسوي، نور وگړي فقط لاندې
کيږي.

هر درد ډېر يا لږ وي، که لږ وي په آساني زغمل کيږي،
که سخت وي بېله شکه لنډ به وي.

په خپل درد کي مه ورکيږه وپوهيږه چي يوه ورځ به ستا
درد ستا درملنه کوي.

څنگه ژوندوگر؟

هيڅ وخت لويوالي ته نه رسيږي تر څو دهغه پر لار ډېر زحمت ونه گالي.

هيڅکله دځان ستاينه مه کوه پريږده چي نور دي ستاينه وکړي.

ډېر اسغفار ويل: زړه پاکوي، انسان لوړ وي، گناهونه په بخښل کيږي او رزق ډېره وي.

دا اړينه نه چي څه احساس لري، ولاړ سه جامي دي واغونده، دندو ته دي دوام ورکړه او هيڅکله مه تسليم کړه.

دسمندر په څير واوسه چي: ځيني ستا سره په ملتيا خوند واخلي او ځيني چي ستا دليدلو توان نه لري؛ غرق سي.

څوک چي داخوښوي چي دمرگ ورسته يي عمل قطعه نه سي، پوهه دي خپره کړي.

دوږخ ته ډېر موحدين دوگړو دحقوقو په خاطر داخليري.

څنگه ژوندوگر؟

هر ځل چي مي غوښتي يو چا ته نيژدي سم، دخپل ځانه
ډېر ليري سوي يم.

ژوند ډېر جدي مه نيسه ځكه هيڅكله دهغه څخه ژوندي
نه سي تللي.

پښيماني مانا نه لري، هر تصميم چي دي پخوا نيولي وو،
هغه بڼه تصميم وو چي په هغه وخت كي مو كولي سواي
وي نيسي.

څه ترڅه درمل دي:
دخاين سره وفاداري.
د درواغن سره رښتينولي.
د كلك زري سره مهرباني.

وگړي دهرڅه په اړه ډرغيري، په زياته بيا دهغه څه په اړه
چي دهغو په اړه په هيڅ نه پوهيري!

ته بختور يي!
ته همدا اوس دزرگونو نعمتونو لرونكي يي!
الحمد لله ووايه.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

انسانان ناخبره نري ته راڻي نه احمقان، احمق ڪيدل
روزني ته اڀريا لري.

په ڪوم ڪورڪي چي لويان ڪوچنيان سي، ڪوچنيان يي هيڻ
وخت نه لويڙي.

زه دهغو ڇڻه چي ڍاڍ مي ورڪوئ ڍير غمجن وم.

باور وڪره چي ڊپخوا ڇڻه لاس وا نه خلي لاس دي وه
راتلونڪي ته نه رسيڙي.

ڇومره دهغو ترمنڇ چي غواڙو يي او ڇه چي ڪولي سو
سرگردانه يوو

دهغه ڇه لپاره چي باور لري وڊريڙي حتا ڪه هم دهغه
قيمت يوازي ڊریدل وي.

شتمني په جيب نه ده، انسان بايد شتمن زره ولري.

څنگه ژوندوگر؟

د انسان تر ټولو لوی عیب دادی چې دخپله عیبه ناخبر
واوسي مگر دنورو عیبونو ته یې پام وي.

کومې پریکړې چې په غوسه کې کيږي ستاژوند بربادوي.

دهغه چا سره پاته کیدل چې ستاسو په ارزښت نه
پوهیږي: وفاداري نه ده حماقت دی.

اړینه نه ده چې څنگه ماته دي خوړلي ده، ته تل کولی
سي دمخکې څخه ښه ځان جوړ کړي.

دمور څخه دي دچمتو کړو خوړو لپاره مننه وکړه، ځيني
خواړه نه لري او ځيني مور.

باید دومره اصیل و اوسي چې: چې د نورو دردونه دي
غمجن او خوښی دي خوشحاله کړي.

ډاډه اوسه! هغه ږغ چې دي الله جلّ اوري نور یې
هیڅکله نه سي اوریدای!

څنگه ژوندوگر؟

د دوستانو دځيانت څخه مه ناهيلي کيږه ځکه ستا څخه
مخ ديوسف عليه السلام ورنو دهغه سره غداري کړي وه
په داسي حال کي چي هغه يو نبي وو.

ځيني وخت دهغو وگړو لپاره زړه سوځوو چي نه پر خپل
ځان رحم کوي نه پر نورو.

زده کړه هغه پياوړي وسله ده چي کولی سو دنړۍ
دبدلون لپاره دهغه څخه گټه واخلو.

په کيسه کي يې مه کيږي: هغو ته چي زموږ شتون ته پام
نه کوي داسي وخت به راسي چي زموږ سيوري پسي به
پلټنه کوي.

زه هغو وگړو ته چي درناوی نه راته لري درناوی نه
لرم، که تاسو دا ځان غوښتنه گڼي زه يې خپل ځان ته
درناوی گڼم.

هيڅ وخت دې دموږ دبرغ څخه مه سترې کيږه، يوه ورځ
به راسي چي په هغې پسي به تل خپه يې.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

انسان درهغو ڇي مور لري غريب، فقير نه دئ.

دري لمنڇه وڙونڪي ڪارونه: داندازي ڇخه ڏير
خواخوڙي، داندازي ڇخه زيات باور، داندازي ڇخه ڏير
انتظار.

دغه دردونه ڇي احساسوي: پيغام راوري، هغه واوره.

د درد درملنه د درد دڻنه ده.

ڪه مو وجدان خرڇ ڪري، ڪولي سئ ڏير شيان راني سئ...
مگر خپله به نورمفت هم نه ارزي.

په دي نه يم خپه ڇي ماته دي درواغ وويل په دي خپه يم
ڇي نور نه سم ڪولي په تا باور وڪرم.

لڪه ڇنگه ڇي د خرابو لرگيو ڇخه ڪبنتي نه سئ جوڙولي
همدغه رڪم په خرابو افڪارو ٿولنه هم نه سئ جوڙيدلي.

څنگه ژوندوگر؟

دنفرت، رځي او تعصب څاڅکي په هغه سمندر بدليري چي
ټول غوټه کوي، مگر د درملني لپاره يې بڼه درمل يوبل
منل دي.

دهر چا زړه چي دغورور څخه ډک وي؛ دميني دځايولو
توان نه لري.

دبڼي بڼکلا دهغي په باطن کي ده نه دهغي په ظاهر کي.
دڼر پياوړتيا دهغي په ملاتړکي ده نه په زوره ږغيدو کي.

دزړه در ماتولو ورسته بڅښنه غوښتل گټه نه لري، قبر
چي گل ماله سي دقبر خاوند نه راژوندي کوي.

هيڅ وخت نه سي کولئ د خپلي مور دميني څخه ډېره او
رښتني مينه وموندئ.

ځيني وختونه د اندازې څخه ډېر باور کول کيدای سي په
رښتيا تاسوته زيان ورسوي.

دچل او فريب درکولو لپاره ځيني دځانه درته بازان او
ځيني خره جوړکړي.

څنگه ژوندوگر؟

پام مو وي: حيوان صفته مه کړي، بایلونکی بایلونکی
وي: څه ښکار کوونکی او څه څریدونکی.

ستاسو شکل، رنگ هغه کتاب دی چې وگړي کولی سي په
هغه کي جالب شيان ولولي.

پیاوړی اوسه: ژوند دي مور نه ده چې زړه درباندي
وسوځوي.

داندازي څخه زیاته مینه یو ډول ځان وژنه ده.

درښتیا سره مینه ولره مگر خطاوي وبخښه.

تل هغه خبرې وکړه چې کولی سي وي لیکي، هغه څه
ولیکه چې کولی سي لاسلیک یې کړي او هغه څه
لاسلیک کړه چې کولی سي دفاع تري وکړي.

دشخصیت سادگي داند دپیچلتیا پایله ده.

څنگه ژوندوگر؟

شعور يانې داچې درهغه ډېر چې درک سو، درک يې کړو.

ديؤې بڼې وفاداري هغه وخت څرگنديږي چې خاوند يې
هيڅ ونه لري او ديؤه نر وفاداري هغه وخت څرگنديږي
چې هرڅه ولري.

که مو کوم څوک وليدئ چې درک او پوهه يې د پيژندل
سوي پولې څخه ډېر وه، حتمن دهغه څخه وپوښتئ چې
کوم کتابونه لولي.

دلويولي څخه ساده شى نسته، بلې سادتبوب همدا لويوالى
دى.

دري شان پرځاى، ثابت نه پاتيري: شتمني بيله
تجارته، پوهه بيله بحثه او هيواد بيله سياسته.

څومره دگرنښت وړ هغه وگړي دي چې ستاسو خبرو په
شان وي.

بڼه خبره اوسپنيزه دروازه پرانېزي، خلاصوي.

څنگه ژوندوگر؟

کله چي غواړئ وصيت نامه وليکئ: پام به موسي،
يوازنی څوک چي ستاسو په شتمنی کي ونډه نه لري،
هغه به تاسو خپله ياست، بڼه نو څومره چي کولی سئ
د ژوند د نیکو کارونو څخه خوند واخلي.

ډېر ژوند کول د ټولو هيله ده مگر بڼه ژوند کول
دلر شمېر وگړو.

ژوند همدا دی چي انسان دهغه چا دراتلو انتظار کوي چي
هيڅکله به را نه سي.

ځيني وخت دخپل ژوند څخه دځينو وگړو ايستل دنورو
بڼو وگړو لپاره ځای خالي کوي.

په نړۍ کي داسي خوند چي د کتاب لوستني د خوند سره
برابر وي شتون نه لري.

شعور بيلابيل پړونه لري، تر ټولو لوړ پوړي يې بې
شعور و ته پام نه کول دي.

څنگه ژوندوگر؟

څومره سخت دي دټولنې په رنگ کيدل، کله چې ټولنه خپله په زړه رنگه وي.

دهغه چاسره پاته کيدل چې په درناوی مونه پوهيږي:
وفاداري نه حماقت دی.

کبان خپلې اوښکې نه سي ليدای، لیوان خپل خوبونه نه سي ليدای، بازان خپل را لويدل او انسانان خپل دننه نه سي ليدای.

که د رانيولو وای رانيول مي؛ دموړ لپاره مي روغتيا،
دپلار لپاره مي دويم ژوند او دځان لپاره مي دکوچنيوالي
خنداگاني.

که تيرسوي ږغونه تا تير ژوند ته را وېولي پوه سه چې
یوازي یی.

ته نه یی دا باران څومره بي حایه اوري.

هغه بدلون واوسه چې غواړي په نړۍ کي یی ووينی.

څنگه ژوندوگر؟

کله چي کومې ټولنې ته ننوځي ستا جامي ستا پيژندنه وي
اوکله چي تري وځي ستا خبري او اندونه ستا پيژندنه
وي.

دریمه نړۍ هغه ځای دی چي خلک يې ديوې بڼې ورځي
راتلو په هيله دي، نه دراوستلو.

ځيني وخت چي هيڅوک ونه لري بڼه دی، باور وکړئ
ځيني مو ترټولو يوازي کوي.

سياست مداران که په خپلو کي سره يو سي زموږ شتمني
غلا کوي او که اختلاف ته ورسيري زموږ ژوند غلا
کوي.

حکمت هغه ونه ده چي ريښې يې په زړه کي وي او
ميوې يې په ژبه کي.

ځيني وخت بايد خپل شاوخوا وگړو څخه ليري سي دځينو
څخه يو ساعت او دځينو څخه يو ژوند.

څنگه ژوندوگر؟

يُو پوه وايي: بڅېنه په وار وار وگره مگر باور يوځل.

ومي غوښتل ژوند وکړم: ټولې لارې يې راته وتړلي:
شکر مي وکړ، وي ويل خرافات دي،
عاشق سوم: وي ويل درواغ دي،
ومي ژړل وي ويل: بهانه ده،
ومي خندل: وي ويل ليونی دی
نړۍ ته گورئ، غواړمه پياده سم.

زما په رگونو کې دوينو پرځای دهغه اندونه اوخيالونه
روان دي.

خوښې ځای او وخت نه غواړي، دابسنه کوي چې زړه يې
وغواړي.

دخپلو هیلو لورته دي وزرونه وه غوړوه، بهانې نه.

قضاوت او مخکې خبرې دا نه په ډاگه کوي چې هغه
څوک دی، بلکې دا په ډاگه کوي ته څوک یی.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

دبريالو وڳرو لپاره ٻه اونی کي اووه نن ورڇي شتون
لري او دناڪامو وڳرو لپاره اووه سٻاوي، کوچني
توپيرونه، لويي پايلي لري، ڙوند همدا نن ورڇ دئ.

واده کول او نه کول دواڙه دپنيمانی سبب ڪيري.

دا زورونکي ده چي ڪله دي دهسک هوا دسر سره
ومبلي او وزرونه ونه لري.

ٻه کوم ڄاي کي چي يي:
که دي نه خوبنيري کوبنبن وکره ڄاي ته دي بدلون
ورکره، نوي ونه نه يي چي نه سي کولی حرکت وکري.

ديوه شي ڇخه ڍاڍه يم، هغه ڍاچي ٻه ڙوند کي مي
هيڻوک دومره نه دئ زورولی لکه ڄان.

دهغو ٽولو وڳرو لپاره دبنو هيله کوم چي بد يي ليدلي
مگر هوڊ يي ڪري چي بد ونه اوسي.

ڙاڙا ٽوله اوري، اره هنر دچوپتيا ڊرغ اوريدل دي.

څنگه ژوندوگر؟

د هر چا څخه دهغه دشعور په اندازه هيله ولره، لږ تر لږه
په دې ډول به لږ وکړي.

د پېرېده ده کله چې د يو چا کار ستاسو سره خلاص سي
چلند يې بدلون وکړي.

هروخت د مخامخ کس پر وړاندې چوپټتيا دهغه دخبرو
د تايد په مانا نه وي، ځيني وخت دهغه دشعور د سطحې
څخه هيله نه لرلو په مانا وي.

انسانان هغه وخت بڼه زړه لرونکي دي چې وکولى سي
دنور دنېکمرغه ساتني لپاره عملاً لاس په کار سي، نه
دا چې دنور لپاره يوازې دنېکمرغى هيله وکړي.

بڼه انسان و اوسه مگر نور ته په ثابتولو يې وخت مه
بربادوه.

يو بنده ته اړتيا لرل د مرگ دويم نوم دى. ***
کله چې فقر پر دروازه را ننوزي عشق د کلکين څخه
تېنې.

څنگه ژوندوگر؟

باور دي دخپل ځان سره وساته مگر انسانيت دي وتولي
نړۍ ته وښيه.

ژوند ددې لپاره چې يو وار مينه در سره ولرم: ډېر لنډ
دئ، قول کوم چې په راتلونکي ژوند کې به دي هم خواکي
اوسم.

وگړي هيڅ وخت هغه کسان چې پر گران وي نه هيروي،
يوازي عادت کوي چې نور يې خواکي ونه اوسي.

هغه وگړي چې په خپله خوښه په تاريخي کي کښيښتلي
دي؛ روښنايي ته اړتيا نه لري.

که غواړي دمرگ ورسته هير نه سي، داسي څه وليکه
چې د لوستلو وړ وي يا داسي کار وکړه چې دليکلو وړ
وي.

او دهغه کس سره چې مينه لري، هغه ته يې مگر بل
ځای.

څنگه ژوندوگر؟

سلام پر هغو چي موږ يې نه وو ليدلي وي پيژندلو، نه يې
وو لوستلي را پوه سول، او په غيږ کي نه وو نيوالي، پر
گران سولو.

هيڅ وخت يې دپوهيدلو لپاره مه ژاړی، هغه چي په تاسو
پوه سي ستاسو دچوپتيا ږغ بڼه اوري.

زرگونه دوښمنان بڅښم مگر هغه څوک چي زړه مې
ورکړی وو او هغه بې ارزښته وگڼي او را مات يې کړ، نه
سم کولی وي بڅښم.

هيڅ شی بيله غره پلارته ډېر ورته نه دی.

ديوه وگړي سره ديوه ساعت لوبې په کولو کولی سي
دهغه په اړه ديوکال د اوږدو په اندازه مالومات لاسته
راوړي.

زما ترټولو لوی افسوس پر هغو ناسموکارونو نه دی چي
ماکړي بلکي پر هغو سموکارونو دی چي دناسمو وگړو
لپاره مې سرته رسولې دي.

څنگه ژوندوگر؟

زموږ ستونزه دهغه ځای څخه پیل سول، چي زموږ کتل
یوېل ته، کتل دانسان وه انسان ته نه وه بلکي کتل دانسان
وه موقی ته وه.

کله چي ستاسره خیانت کوي، هغه وخت یې خپل بازوگان
پري کړل، کولی سي هغه وبخښي؛ مگر نه سي کولی په
غیر کي یې ونیسي.

څه د ډبري زړه دی دهغه موږ؛ چي وږي ته نصحت
کوي، ترڅو دلوږي درد وزغمي.

کله چي سهار دخوبه راکښیږئ، دا په فکر کي راولئ:
څومره لویه نیکمرغي ده، ژوندي پاته کیدل، اند کول، خوند
اخیستل، د دوست درلودل.

ناپوه کس پوه نه زده کوي ځکه خپل ځان پوه گڼي،
دناپوهه وگړو بد بختي همدا ده.

وي پوښتل چي څه پرمختگ مي کړی؟
ومي ویل: چي دخپل ځان ملگری سوم.

څنگه ژوندوگر؟

وگړي بايد دهغوئ په چارو کې وازمويې نه دهغوئ په خبرو، ډېروگړي بدچار کوونکي او ښې خبرې کوونکي وي. ***

ځيني وگړي نه تکراريږي، څوک چې درباندي گران وي، تل يې خواکي اوسه او ساتنه تري کوه. ***

ډېرکله عقل هغه وخت دانسان سر ته رادرومي چې ډېر ناوخته وي. ***

دعشق لپاره مبارزه وکړه خو هيڅکله فقر مه کوه. ***

ترټولو ډېر قدرت چې يو وگړی لري دهغه دانتخاب قدرت دی. ***

که چيري دحقيقت رښتني پلټونکي يې، بايد لږ ترلږه په خپل ژوند کې يوځل پر هر شي شک وکړي. ***

رقابت در هغو ښه دي چې کار حسادت ته ټيل نه وهي.

ڇنگه ژوندوگر؟

دښو ڪتابونو لوستل دپخوانيو عزتمندو وڳرو سره خبري
ڪول دي.

که دا خوبنوي چي نپکمر غه و اوسي دهیڅ چا سه دهیڅ
تمه مه ڪوه.

کله چي دا دي خوبنه وڳئل چي دکوم چا سره خیانت
وڪري، هغه وڳري ناپوه مه ڳنه، بلڪي پوه سه: هغه ددي
ڇخه ڀر چي ته يي وري په تا باور ڪري دي.

پخوالي ته نه يي رسيدلي مگر هغه وخت چي احساس
ڪري خبري درسره ڀري دي، مگر ارينه نه ڳني چي
چاته دهغوي ڇه ووايي.

انسانان دوه ڀله دي: يو هغه چي تاريخي ڪي بيداره وي،
دويم هغه چي په روبنابي ڪي بيده وي.

مئين ڪيدل آسنه دي، سخته داده چي تا درک ڪري.

پيسي دتولو نارواو مخ پوښي.

څنگه ژوندوگر؟

د کتاب پانې د وزرونو په څیر دي چې زموږ روح ته د رڼا عالم ته الوزوي .

ځینې وايي: درواغ د ډېرو جدایو لامل دي مگر نه دا رښتیا دي چې انسانان د یو بل څخه لیري کوي.

شېبې په خاطرو بدلېږي او وگړي په درس: دا ژوند دی.

لږ دي هغه وگړي چې په سترگو ویني او په مغزو اند کوي.

زه پوره نه یم مگر تل به رښتني یم.

هر زړه چې پاک وي ډېره مینه کوي، ډېر باور کوي، ډېره بڅېنه کوي او ډېر زیان ویني.

هیڅ شی دانسان روح داسي نه وژني لکه ناسم، غلط ځای او ناسم وگړي.

شرف لرونکی هغه وگړی دی چې دنورو په عزت داسي وپوهیږي لکه خپل په عزت.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

په ڇواني ڪي ڙوند په ناخبري ڪي راباندي تيرسو هغه
چي پاته وو په پڻيماني ڪي راباندي تيرسو.

ڪوم وڳري چي تيروتنه نه کوي هيڻ ڪار سرتنه نه سي
رسولي.

خپل وخت دهغه ڇا لپاره مه بربادوه چي ارزڻت يي نه
لري.

ڪوم وڳري چي پوپر بل گران وي حتا دچوپتيا په وخت ڪي
هم يو بل درڪ کوي.

ارام والي او ليدل بايد زده ڪرو هر ڇه زمور خبرگون ته
اڀتيا نه لري.

ڙوند ماته زده ڪرل چي هرڪله دهغه ڇا داڃتالي بريد
منتظر و اوسم چي دهغه سره مي ڊپر بنه ڪري وي.

يو وحشي ڙوي نه سي کولي: داسي په هنر مندانه ڊول
ڊپر ڙي سي لکه يو انسان چي کولي سي.

څنگه ژوندوگر؟

هغه که په سمندر کې وي، که په خوبو کې وي، که په درواغو کې وي، که په گناه کې وي، که په خوبنۍ کې وي، که په قدرت کې وي، که په ناپوهۍ کې وي، که په انکار کې وي، که په رخه کې وي، که په بخیلتوب کې وي، که په غچ اخیستلو کې وي.

دژوند بده برخه انتظار کول دي او ښه برخه یې دهغه چا درلودل دي چې دانتظار کولو ارزښت ولري.

مه پریردئ خبڼم، قهر ستاسو ټول بدن ونیسي، تاسو ته ازار درکړي یا تاسو ته زیان ورسوي، قهر یوازې ستاسو انرژي اخلي او دنورو وگړو سره مو دگرنښت او محبت مخه نیسي.

در هغو چې دخپلې مور خدا ویني ژوند ښکلی دی.

نیکبخته هغه وگړی دی چې: دژوند ستونزو او کړاونو ته مسکا وکړي.

زموږ دگوتو نښې دهغو زړونو څخه چې: لمس کړي یې، یوو هیڅ وخت نه پاکيږي.

څنگه ژوندوگر؟

عقل، پوه دپوښتنو څخه ډک وي او ناپوه دځوابونو څخه.

سترگي بې گټې دي کله چي وجدان روندوي.
وجدان: هغه باطني ځواک چي ښه دډ څخه بيلوي.

خپل دमतو په کيسه کي مه اوسه کله چي بريالي سوي
خاطري کيږي.

څومره ډېر چي وگړو ته خپل احساسات وايي: هغومره
ډېرې لارې وگړو ته ښيې چي تاته زيان ورسوي.

وفاداري ډېره اړينه ده کله چي ودي موندل دلاسه يې مه
ورکوه.

يو اړين شى چي مې زده کړى هغه دادئ چي: هر وگړى
زړه لري مگر وجدان دهر چا نه په برخه کيږي.

که تکليفونه ونه زغمي هيڅ وخت به زړور نه سي،
که تيروتنه ونه کړي هيڅ وخت به عاقل نه سي او که
ماته ونه خوري هيڅ وخت به بريالى نه سي.

څنگه ژوندوگر؟

زموږ مرگ دهغي ورځې څخه پيل كيږي چي دهغه څه
پروراندي چي اړين وو سكوت وكړو.

اميدونو زموږ دزړونو سره دومره خيانت كړي: كله چي
هم كوچنيو خوښيو ته رسيږو، سترگي مو دغم د راتلو
انتظار كوي.

تاسو نه سئ كولئ ټوله په شتمني خوښ كړئ، مگر
كولئ سئ ډيرو زړونه په نيكو اخلاقو خپل كړئ.

ديخي څخه يې وپوښتل: ولي دومره سوړ يې؟
يخي بڼه ځواب وركړ: زه لومړی هم اوبه وم او ورسته
هم اوبه دتودخي يې زما سره څه؟
بڼه نو ای انسانه!

لومړی هم خاورې وي او ورسته هم خاوري: ستا دا
دومره غرور دكومه!

اوس مي هم ځيني وخت زړه تنگ سي خو ستالپاره نه
دهغه وگړي لپاره چي اند مي كوي ته يې.

ژوند هيڅ چا ته مفت درس نه وركوي! كله چي وايي:
ژوند ماته را وښول يانې تاوان، قيمت يې هتمن وركړی.

څنگه ژوندوگر؟

کوښښ مه کوه بريالی وگرې واوسي کوښښ وکړه
ارزښتمن انسان واوسي.

یوه ورځ به دي ټولې هغه لارې چې زړه ته دي تللي وي:
عقل ته را وگرځي.

زده کړه ترټولو پیاوړې وسله ده چې، کولی سي د نړۍ
د بدلون لپاره، دهغې څخه گټه واخلي.

ستاسو ترټولو لوی دښمنه ستاسو ناپوه دوست دی.

که یو وگړي زه یو وار تیر ایستلم هغه دي وشرمیري او
که چیري یو وگړي زه دوه ځله تیر ایستلم زه باید
وشرمیرم .

که دځینو لپاره دځانه پول جوړ کړو بیا به هم وایي چې
هوار نه وو.

هرڅومره چې دي په زړه کي رخه او حسد لږ وي:
هومره به دي په ورځنیو خوښیو کي ونډه ډیره وي.

څنگه ژوندوگر؟

هرکله چې دي ونه سواى کولى تيروتنه وبخښي دا ستا
دزړه پر کوچنيوالي دلالت کوي نه دهغي تيروتنې پر
لويوالي.

تعصب:

سترگي رندوي،
غوږونه کانه کوي او عقل منجمد کوي.

ټول يوازي ستا سره همدري کوي اى کاش يو څوک پيدا
سوى واى، چې په رښتيني ډول يې ويلى واى: بي غمه
اوسه...

په دواړو يې سموو.

زموږ اصلي مخکې دهغو کسانو زړونه دي چې دهغو سره
علاقه لرو.

عقل چې نه وي ځان په عذاب وي مگر شعور چې نه وي
نور په عذاب وي.

موږ يې بايد زده کړو چې په خوښۍ کې بايد علت و اوسو
نه شريک او په غم کې بايد شريک و اوسو نه علت.

څنگه ژوندوگر؟

زه بريالی سم اوس نه مگر حتمن.

زما څخه مه په ازار كيږه: زه نه مغروره يم نه بي احساسه، يوازي زوريدلی يم، زوريدلی دبی خایه باور څخه.

باور لرم: چي لوړ اواز سره به درواغجن وگړی رښتینی وگړی چوپ کړي، مگر د رښتینی انسان چوپتیا به د درواغجن انسان بنسټ لمنځه یوسي، هو همدا دچوپتیا ډالی ده.

هیڅ لوی شی په ناڅاپي ډول نه جوړیږي.

څوک چي دظلم پروراندي نه سره یوځای کړي، دظالم په زندانونو کي به پرلپسې دیوبل سره وويني.

کله چي خپله اړیکه دالله جل سمه کړو: الله جل هرشی زموږ لپاره سموي!

سل ځله مي ورته وویل زما دخبرو په منځ کي مه خنده: یوځل یي وخنډل پر عاشق سوم.

ځنگه ژوندوگر؟

صبرکونکی اوسه: ځيني وخت بايد؛ دژوند د ترټولو بدو
ورځو څخه تيرسي؛ ترڅو ترټولو ښو ته يې ورسېږي.

هيڅ وخت دنور دژوند ظاهر، ښکاره دخپل ژوند دباطن
سره مه پرتله کوه.

خبره کي دزړه څخه راوو ځي زړه ته هم داخلېږي، که
داسي نه وي هيله مه لرئ چي اغيزه دي وکړي.

هرڅوک چي ديو شي څخه وبيرېږي دهغه څخه
تيښتي، مگر هرڅوک چي دالله جل وړار سي هغه ته پنا
وروړي.

څهره پرست: دپاک زړه په ارزښت څه پوهېږي.

دستونزو او مصيبتونو په وخت کي دي الله جل جلاله ته
په صبراولمناځه سره پنا يوسه

لويه شتمني دهغه چا درلودل دي: چي تاسو ته سکون
درکوي.

څنگه ژوندوگر؟

ټول پوهيزي چي ژوند وکړي،
مگر ټول نه سي کولی بنکلی ژوند وکړي:
ژوند کول عادت دی مگر بنکلی اوسيدل فضيلت

که غواړي بريالی سي،
یوه قانونه ته درناوی ولره:
هیڅ وخت خپل ځان ته درواغ مه وایه.

دهسک درچتر لاندې دهیڅ چا؟ ناکامي اوماته زموږ په
گټه نه ده.
بڼه زړه لرونکي واوسی.

هلته پاته سی: چيري چي ستاسو زړه خدا کوي.

کلونه وخت يې ونيوئ چي پوه سوم:
غرور دانسان ستر دښمن دی،
روغتيا لويه شتمني ده،
ارام او سکون ستر نعمت دی.

غم دژوند یوه برخه ده، مگر دغمخور نه درلودل ستر
عذاب دی.

څنگه ژوندوگر؟

وريځي پر هسک تکیه کوي، وني پرمخکه او انسانان
ديوبل پر مهرباني.

ژباړه

دغريبو وگړو سره داسي مخامخ سه: لکه
دپا چا سره چي مخ کيږي!

زما ستونزه دهغه ځای څخه پيل سول چي دخبرو او
دریدلو پرځای مي: تبېننه کول او هيرول انتخاب کړل.

زما چلند ستاسو سره سوړ نه دی: تاسو د چاپلوسانو سره
عادت سوی یاست.

اعتماد نه کول مي دهغو وگړو څخه زده کي: چي
پر هغوئ مي بشپړه باور اعتماد درلودی.

انسانان څلور ډوله دي:

1: ژر غوسه کيږي او ژر پخلا کيږي (دزغم وړ)
ژر نه خپه کيږي او ژر نه پخلا کيږي (تقريباً دزغم وړ)
ژر خپه، غوسه کيږي او ژر نه پخلا کيږي (دزغم وړ نه
دي)

ژر نه، غوسه، خپه کيږي او ژر پخلا کيږي (دستايلو وړ)

څنگه ژوندوگر؟

هغه وخت چې یو سړی یو حرام درهم پریري دده ډاګر نه ده ته درهغه چاچي سل زره حرام درهمه خیرات کړي بڼه اونیکه ده!

مالک بن دینار رحمه الله

دو نیا ځای د "نیک" چار ده او آخرت ځای دورکړي دی: که چادلته نیک چار ونکړ هلته به پښیمانه سي! احمد بن حنبل رحمه الله

داخرت مهر آسانه، لږدی دی: پاک زړه او ذکر کوونکي ژبه!

ابن الجوزي رحمه الله

که چا صبر او یقین ورک کړل دهغه چا په شان دی چې په سمندر کې بیله وړونکي وسیلې سفرکوي ابن القيم

بنده ته دا بنایي کله چې د عبادت څخه فارغه سو دالله جل جلاله څخه دهغه دکمښت بڅښه وغواړي او دکول دتوانايي لکېله دهغه شکر ادا کړي سعي رحمه الله

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

عقل دا نه دئ چي خير اوشر پيڙني بلڪي: عاقل هغه دئ
چي خير وويني پيروي يي وڪري اوچي شروويني ڄاڻ
ترينه وساتي!

سفيان بن عيينه رحمه الله
عجبه مخلوقات يو: دخيلو تيروتنو لپاره وڪيلان يو او
دنور دگناهو لپاره قاضيان.

دوگرو لپاره ڙوند مه ڪوه، ترٽول خفه، غمجن ڪسان هغه
دي چي دنورو زغم او نظرونه ورته مهم وي.

هغه وڪري ڄومره خوار دي چي خيله خوبني دنورو د
ازار او زوروني په قيمت لاسته راوړي.

ڪمو لگبنتونو ته پاملرنه ڪوئ، يو ڪوچني سوري لويه
بيري ڏوبوي.

تل خيله واوسه نور ڄايونه مخڪي نيول سوي دي.

ترٽولو پياوري وڪري هغه ڄوڪ دئ چي دخيل ڄاڻ
دڪنٽرول پياورتيا وٺري.

ڇنگه ژوندوگر؟

څوڪ مه كوچنى كوه ٽكى هم كوچنى دئ مگر جملہ پوره
كوي.

باور ولره پر سبا چي ورسته دريؤي شيپي تاريكى
رادرمي.

چاچي خپل چاري الله جلّه ته وسپارلي؛ الله جلّه هغه نه
هيروي!

ددي نري بندي كيدنه داده چي ناپوه په خپل كار ډاډه وي
او پوه په خپل كار ډاډ نه لري.

اند كول سخت دي په همدې خاطر ډېر وگړي قضاوت
كوي.

زده يي كړئ: دنورو لپاره يوه پوله وټاكئ، بڼه انسان
اوسيدل په دې مانا نه دي چي هرڅه وزغمئ.

اصيل انسانان تل دخپل ابرو او عزت په فكر كي وي او
كم اصل انسانان يوازي دخپل گټې او ارامۍ فكر كوي.

څنگه ژوندوگر؟

دوگر د زده کړو اندازه دهغوئ دشعوردميزان سره هيڅ اړيکه نه لري.

د زړه اوسيدونکي دي په دقت انتخاب کړه، ځکه هيڅوک بيله تا ستا د ارامۍ قيمت نه سي ورکولی.

په دې ورځو کې وگړي د ټولو شيانو په قيمتونو پوهيږي، مگر دهیڅ شي دارزښت څخه خبر نه دي.

ډېر هغه نيکمرغه وگړي چې زه پيژنم؛ هغه وگړي دي چې مخکې تردې چې خبرې وکړي غوږ نيسي.

که پوهيدای سبا نړۍ ټوټه ټوټه کيږي: بيا مې هم دخپل سيب، مني ونه ايښودل.

هيڅوک ستاسو د زړه څخه تاسوته ډېر نيژدي او رښتيا ويونکي نه دي، نو هغه وگړي چې ستاسو پاک زړه يې ځانته نه نيژدي کوي، تري ليري اوسئ.

خپل سکون دي پرهيڅ شي او کس پوري مه تړه: ترڅو تل هغه ولري.

څنگه ژوندوگر؟

برياليتوب مخکي تلل دي، نه دپای ټکي ته رسيدل.

یو ملت دخپل تاریخ څخه ليري کړه، هغه وخت په آسانی
کنټرول کيږي.

زه اولمر بل کار نه لرو هر سهار ددوست لرلو لپاره را
پاڅیږو.

دټولو سمندرونو اوبه داتوان نه لري چي یوه کښتۍ ډبه
کړي، مگر هغه وخت کولی سي کله چي دکښتۍ دننه
خپري سي،
همدغه رکم دنړۍ ټول منفي ټکي پرتاسو کومه اغیزه نه
سي کولی مگر هغه وخت کولی سي چي تاسو اجازه
ورکړئ.

تل ددي توان ولره: دهغه شي یا وگړي څخه چي ازار
درکوي، په هوسايي تري زړه پري کړي.

لنډ وایم یو سړی دویم ځل نه سي موندای، حتا په هغه
سړي کي.

څنگه ژوندوگر؟

ومي ويل: دوږخ چيري دئ؟ وي ويل: داسي زړه ومونده؛
چي نه سي کولی دوست ولري.

ډېر بڼه وگړي هغه دي چي: ستاينه يي کوي شرميزي او
چي بد يي وايي چوپ پاتي کيږي.

دنورو دحقوقو څخه ساتنه کول: د بشريت بنکلي او لويه
موخه ده.

د دوو دوستانو دزړه اړيکه: خبرو او عباراتو ته اړتيا نه
لري.

خبره دانه ده چي موږ دژوند کولو لپاره لږ فرصت لرو،
بلکې داده چي موږ د هغه ډېره برخه ضايع کوو.

که نه پوهيږي وپوښته يوه شيبه به ناخبره مالوم سي
مگر دژوند درپايه به پوه پاته سي.

موږ در رښتيا ډېر، په خپلو مغزو کي کړيو.

څنگه ژوندوگر؟

دپوهې درلودل د شتمنۍ څخه غوره دي، مگر د شتمنۍ نه درلودل دپوهې د نه درلودلو څخه بد دي.

کله چې پيسې حاکمي وي عدالت او ازادي به شتون نه لري.

تل داسې ورځې وي چې انسان په هغو کې، هغه وگړي چې مينه يې ورسره لرل: پردي مومي.

دهغې خبرې سره چې اند يې ملگری نه وي هيڅ وخت، وه هسک ته نه ځي.

ترتولو بده زورونه دانسان لپاره داده چې: دهرشي په فساد باندې پوه وي خو، دهیڅ شي په سمون باندې برلاسي نه وي.

بنځه داوبو په شان ځانگړنه لري؛ چې دخپل نرموالي له کبله که په هر رنگه لوبښي کې وچول سي، دهغه لوبښي رنگ ځانته غوره کوي. هر خاوند چې دخپلې بڼې څخه ناخوښه وي: علت دي يې خپل په ځان کې ولټوي.

څنگه ژوندوگر؟

دهغه وگړو څخه ليري اوسئ، کله چي عيب دريکښي
وويني ستاسو څخه پرته: ټول په خبره وي.

ملگري، دوست هغه ورور دئ چي خپل په خوښه يي
انتخابوي.

لږه پوهيدل او ډېرې خبرې كول داسي بيلگه لري لکه: لږ
درلودل او ډېر مصرف كول.

څوک چي په چاپلوسۍ بلد وي: تهمت ويل هم هغه ته ډېر
آسانه دي.

وانگيره که چيري هرڅوک دخپلې پوهې په اندازه خبرې
وکړي: څه چوپتيا به پر نړۍ حاکمه وي.

وگړي ځيني وختونه مخکي تر دي چي ښځ سي مري.

دآزادۍ لپاره اړينه نه ده مخکه او هسک واخلي: يوازي
خپل ځان مه خرڅوه.

څنگه ژوندوگر؟

توان يا قصاص هرڅه چي غواړي نوم يې واخله، زه
يؤزي دومره پوهيږم الله جل جلاله دهیڅ چا اوبښکې نه
ضايع کوي.

درڅو چي کولی سي په ژړا کول ځان ارام کړه دهیڅ چا
سره خپل دردونه مه شريکوه^۸ دلته دپروگري دباور
ورنه دي.

چيري چي درواغ يو عمومي واقعيت وي، پر ژبه درښتيا
راوړل يو انقلابي چار دی.

دردونکی شی دادی چي انسان دخپل حق هيله ولري.

که چيري مو په ژوند کي يوکس ياشی دلاسه ورکړ مگر
په بدل کي مويي خپل ځان وموندی تاسو گتونکي ياست

په دې ورځو کي دانسانانو څخه دشرافت پرځای يؤزاي
شر او زيان وينی.

څنگه ژوندوگر؟

ډېره اړينه ده، ژوند دي دهغو وگړو خواکي تير کړي چي:
نه يوازې ستا ښه والی ويني بلکي؛ تا په يوه ښه، غوره
انسان بدل کړي.

که چيري کړيدلی: دډېرو دروازو څخه به تير سوی وای،
مگر ما سيده دريدل انتخاب کړل.

د بدن دمرگه مه بيريزه هيڅکله به هغه ونه ويني، دخپل
شرافت دمرگه و بيريزه هره ورځ بايد هغه ووينی.

دښو وگړو ډېره اغيزه هغه وخت احساسیږي، کله چي
زموږ لمنځه تللی وي.

مهرباني هغه ژبه ده چي: کانه يې اوريدلی او ړانده يې
ليدلی سي.

د انسان بدبختي دناپوهی څخه نه ده: دتنبلی څخه ده.

که چيري رښتيا پت کړي او په محکه کي يې ښخ کړي:
بيا به هم را ښکاره سي.

څنگه ژوندوگر؟

هرکله چي چا وويل: نور دهیڅ شي حوصله نه لرم،
وپوهیږه: دي کس ډېر صبر کړی، ډېر منتظر پاته سوی او
نور ستړی سوی دی.

زموږ دژوند اصلي موخه د نورو سره مرسته کول دي،
مگر که نه سئ کولی دوگړو سره مرسته وکړئ: لږ تر
لږه آزار هم مه ورسوئ.

دخپل ځان د اداره کولو لپاره دمغزو څخه گټه واخله او
دنور د اداره کولو لپاره دزړه څخه.

انسان چي هر څومره ډېر درک ولري، هومره رنځيږي.

هیڅ شی د چوپتیا په شان حاکمیت نه پیاوړی کوي.

دپلار لپاره مي انشاءالله هر څاڅکی خوله چي دي زما
دغټولو لپاره توی کړي ده په جنت کي به درته جنتي
ویاله سي. ***

هیڅکله هغه ځای ته بیا ځلي مه ورځه: دکوم ځای د غمه
چي تللی یی.

څنگه ژوندوگر؟

په هغه څه چې دي دښمن هم بايد ونه پوهيږي: دوست ته
يې هم مه وايه.

ډېر غم د ژړا لامل نه کيږي ساکت، چوپ کوي دي.

ژوند ټوله عمر الوتل نه دي ځيني وختونه بايد قفس هم
وزغمو.

کرار کرار مي دوږو څخه زده کړل: چې هغسي ووسم
چې دوی دي، هغوندي مهربانه، ښه، او ځيني وخت
هغومره بد او تريخ.

که زما يابل وگړي په انتخاب کي سرگردانه سوي: ما مه
انتخابوه.

زه باور لرم چې یوه ورځ به دهغه بدل بل څوک درڅخه
اخلي کوم څه چې دي زما سره کړي دي. ***

هغه شيبه کله چې زړه دي خپل دځان په واسطه
سوځيږي: دغه حالت د نړۍ تر ټولو بد او غمجن حس دی.

څنگه ژوندوگر؟

اند کوي چي زما چوپتيا زما د بڼه والي نښه ده؟
نه گرانه نه!

زه هغه وخت چوپتيا کوم کله چي زړه زړه يم.

زموږ لومړۍ دنده دخپل ځان په واړندي داده چي پرېنږدو
تش لاس او بې پيسو سو.

قاصد راغلی چي اختر د دروازي شاته دی، کاش زما يار
داختر پر څنگ راسي ددروازې شاته.

تيروتنه که په ناپوهۍ کي وسي دناپوهۍ څخه ده که په
پوهه کي وسي خيانت دی.

يا دخپلو هيلو په اندازه هڅه وکړئ، يا دخپلو هڅو په
اندازه هيلې ولرئ.

هغه حکومت چي دخلکو خوشحالی واخلي ماته خوري.

بنکلا يوازي پام ځانته اړوي، هغه څه چي زړه په خپل
واک کي راولي شخصيت دی.

څنگه ژوندوگر؟

زموږ ډېر هغه وگړي خوبنيزي چي زخمونه يې زموږ په ځير وي.

ځيني وخت ديوه کس نه شتون داسي وي: لکه نړۍ چي خالي وي.

خپل ملگري ته درواغ ووايه که دي وليدل چي دڅه مودي ورسته يې هغه بنکاره نه کړل: کولی سي: حقايق دهغه سره شريک کړي.

باور جوړول کلونه وخت نيسي، لمنځه وړل يې خوشيبي او بيا جوړول هيڅ وخت نه کيږي.

وايي: بڼه انسانان جنت ته ځي!
مگر زه وایم هرچيري چي بڼه انسانان وي هغه ځای جنت دی.

دهغه شي انعکاس واوسه چي غواړي يې دنورو څخه يې وويني: که مينه غواړي مينه خپره کړه.
که رښتينولي غواړي رښتني اوسه.
که درناوی غواړي درناوی ورته ولره.

څنگه ژوندوگر؟

دوگرو څخه وگرو ته پنا مه وروړه: بې پنا کيږي!

که خپل تېر پر ملا کښيږدي ملا دي ماتوي، که يې درېښو
لاندې کړي لوړوي دي.

منطق وايي: که يې ونه وينم باور نه کوم مگر دايمان
څخه پک زړه وايي: لومړی باور کوم ورسته به يې
ووينم.

که پر الوتلو باور ولري: وزرونه به وموندي.

تلور مه کوه ځيني خنډونه په ژوند کي حکمتونه لري.

بڼايي نن هوا توپاني وي مگر تل به باران نه اوريزي.

لوي کارونه په کوچني پيل سره شروع کيږي.

داوبازی په سل ساعته ليدلو سره نه اوباز کيږي: بايد
اخير اوبه ته ور وغورځيږي.

څنگه ژوندوگر؟

پوهيږم بريالی کيږم ځکه دناکامۍ څخه نه بيرېږم.

ددیم ځل پیل کولو څخه مه بیرېږي: داخل یې دصفرڅخه
نه بلکې دتجربې څخه پیل کوئ.

هرڅوک چي دنورو وگړو دنيکبختۍ او خير په فکر کي
وي: خپله به هم نيکبختي او خير لاسته راوړي!

دبنکلا نه شتون بڼه اخلاق جبرانوي
مگر داخلاقو نه شتون هيڅ وخت بنکلا نه سي جبرانولی.

پر يوه ملت د برلاسی لپاره لږکي يې خاينان او اکثريت يې
ناپوهان په کار دي.

شتون يې زما لپاره هيڅ ارزښت نه درلودئ مگر نه
شتون يې ډېر زوروونکی وو!

هغه خدای جل جلاله چي الوتونکوته لاره بنيي انسان
پرنيمه لار نه پرېږدي.

څنگه ژوندوگر؟

په داسي کوم باندي مبتلا سوي يوو چي اندي چي الله جل
جلاله بيله دوى څخه بل چاته هدايت نه دى کړى.
ابو علي سينا

نه پوهيږم چي ولې وگرې په ډکه خوله خبرې بدې گڼي
خو په خالي مغزو نه.

کله چي يوه بڼه ژروي دې ته دې بايد پام وي چي الله
جل جلاله دهغې اوبڼکې شمېري.

هغه بحث چي نه تا قانع کولى سي او نه بل ته قناعت
ورکولى سي: په يوې مسکاسره يې پاى ته ورسوه.

د دوست حسادت د دښمن درقابت څخه بد دى.

وي ويل غمونه دي څه سول؟
ومي ويل: په سجده کول ټول کښته شوه سول.

ماته ووايه دوستان دي کوم وگرې دي چي ووايم ته
څنگه انسان يى.

څنگه ژوندوگر؟

د يوه احمق سره بحث كول دا څرگندوي چې دوه احمق
شتون لري.

ژوند همدا دی چې دیوه داسي کس دراتلو انتظار کوي
چې هيڅکله نه راځي.

په طبابت او سياست کي چې هرڅوک وعده درکړي
درواغجن دی.

دهغه چا دنژديوالي څخه ليري اوسئ چې خپل رازونه او
اسرار نه سي ساتلي.

دټولو لپاره بڼه واوسه هغه څوک چې وپوهيدئ تل به دي
په خوا کي وي او هغه چې نه وپوهيدئ يوه ورځ يې ستا
دټولو بنيگنو سره يې زړه تنگيږي.

هيڅوک دخپل کاره خوښ نه دی مگر هرڅوک دخپل عقل
څخه خوښ دي.

څنگه ژوندوگر؟

هيواد ته خدمت كول نيمه دنده ده او انسانيت ته خدمت
كول دهغه نور نيم.

كله چي زړونو ته ننوځي په هغوئ كي په نيكي سره
ژوند وكړئ.

دهغه چا په په شان سوي يم چي اور يې اخيستي وي چي
ولاړوي سوځي كه وځلي لا پسي سوځيري.

مه تسليميره او درښتيا لوري ونيسه كه چيري يوازي هم
يې.

دژوند دځينو شېبو ارزښت دټوله ژوند په اندازه دئ.

ترټولو بد روږند هغه ږوند هغه ږوند دئ چي نه غواړي
وويني.

دانسان دژوند لويه تيروتنه هغه چاته خنډل دي چي دكتل
ارزښت هم نه لري

څنگه ژوندوگر؟

پرتولو باور درلودل زیان لرونکي کړنه ده، مگر پر هېڅ
چا باور نه درلودل درهغي زیان لرونکي کړنه ده.

ډېر بده ده چې کله دکوم چا کار ستاسو سره ختم سي چلند
يې ستاسو سره بدلون وکړي.

که موپېسي درلودي نور به مو وپېژني که مو پېسي نه
درلودې تاسو به نور وپېژنئ.

دهر انسان څخه دهغه دشعور په اندازه هيله ولري
په دې کار کولو سره به لږ درد وينئ.

پردي باورولره چې ډېره لږ مينه د ډېرې کمزوري حافظې
څخه نه پاکيږي.

بنکلا يوازي پام ځانته اړوي هغه څه چې زړه باندي
واکمني کوي هغه شخصيت دي.

دهغو وگړو سره ستاسو چلند چې: هېڅ گټه يې تاسوته نه
رسېږي: ستاسو آره څيره بنکاره کوي!

پوختيا يانې: کله چې دوگړو دويم مخ وينې تعجب نه کوي!

څنگه ژوندوگر؟

وشرمیدم: کله چي پوه سوم دانړۍ دنقاب لرونکو
میلستیاډه او ما په خپلي آره څیرې گډون په کښي کړی
دی!

مه ناهیلی کیره!:
کیدای سي ډېروخت په ورستی کیلي قلف خلاص سي.

هرڅومره چي په ژوند کي خوشحاله اوسئ: ژوند به هم
دخوشحالی ډېر دلایل درکړي.
څنگه چي مو هره ورځ بڼه نه ده همداسي مو هره ورځ
بډه هم نه ده.

لوړوالی او کښته والی موږ پر سردئ: نو ارام اوسه او
مه ناهیلی کیره.

څوک شتون نه لري چي دستورو څخه راسي او
روښنایي دځان سره درته راوړي، خپله دخپل ځان لپاره
رڼا واوسه.

یوازي غرور دی چي انسان توپان ته ورکوي،
موږ دخاوري څخه یوو او هغې ته بیا ورځو، ترڅو چي
کولی سي لاسنیوئ وکړئ او مهربانه واوسئ!

ځنگه ژوندوگر؟

هغه څه چې د انسان اعتبار مالوموي: دهغه وجدان دی، نه لاسلیک!

پیسه: ما لاسته راوړه نور هرڅه هیر کړه.
وخت: ما وڅاره او هرشی هیر کړه.
راتلونکی: زما لپاره تلابن وکړه او هرشی هیر کړه.

الله جل جلاله! ما یاد وساته زه به هرشی درکړم!

نر یې او که ښځه مرګ یې ختموي انسان وه اوسه ترڅو تل پاتی ژوند وکړي.

تیره ورځ موږ ژوند لوبه ګڼلي او نن هغه موږ.

طبیعت ته په ژوره توګه وګورئ ورسته درهغه هرشی په ښه ډول درک کولی سئ.

دمهربانی لمخي!

هغه درد چې دی نه وي ځکلی مه یې مسخره کوه!

څنگه ژوندوگر؟

ټول انسانان چې هر سهار دخوبه راکښینې خپل وریښتان
سموي مگر خپل زیږونه؛ نه!

زما څخه مه پوښته چې ولې دي بدلون وکړ، دخپل ځان
څخه وپوښته چې زما سره دي څه وکړل.

هغه وخت خبرې وکړه چې ارزښت یې درچوپتیاډېر وي!
هغه وخت ملگری انتخاب کړه چې ارزښت یې در
یوازیتوب ډېروي!

ځینې شیان یوازي په ښکاره ښکلي وي.

**

سمه ده چې هیڅ وخت ناوخته نه دی مگر دځونۍ
پیاوړتیا او انرژي هم په هیڅ کوم بل وخت کې نسته.

وګړي وخت ژاري ددې دلاسه نه چې کمزوري دي بلکې
ددې لپاره چې دډېرمودې لپاره پیاوړي پاته سوي وه

ددې لپاره چې رښتیا هم لوړ واوسئ باید دخلکو په څنګ
کې ځای ولرئ نه دهغوئ څخه لوړ.

څنگه ژوندوگر؟

که غواړئ پیاوړي واوسئ دازده کړئ چې دیوازیتوب
څخه خوند واخلي.

نه مرسوي بیرته راگرځي اونه هم ژوندي عبرت اخلي.

تل مو هغه وگړي زخمي کوي چې تل تاسو دهغوئ
د زخمونو پټۍ واست.

وي پوښتل: د زړه دې څه حال دی؟
ځواب مي ورکړ: دهغه ښار په شان دی لکه جنگ چې يې
خوشبې مخکې پای ته رسيدلی وي.

د زړه شتمن شتمن دی د مال در شتمن.

په ژوند کې تل هغه وگړي ناکامه وي چې د ډار بېرې
د لاسه هېڅ کار ته لاس نه اچوي.

که چیرې لمانځه ته ارزښت ورنه کړي هېڅ امکان نه
لري چې رښتني سکون ته دي ورسېږي.

ڇنڪه ڙوندو ڪر؟

هيڇ شى په دونيا ڪي د مور درميني بالا نه دئ.

خپل ذهن داسي جوړ ڪړئ چي په هر ډول حالاتو ڪي آرام
ياست.

هغه درد چي نن يي تاسو احساسوئ: هغه پياوړتيا ده چي
سبا به يي تاسو احساس ڪړئ!

پر خپل ځان باور ولره ڪه يي ونه لري نور هم پرتا دباور
کولو دليل نه لري.

په نړۍ ڪي دوه شيان درټول ښکلي دي دستور ډک
اسمان او او هوسا وجدان.

اصليت دادى چي کولى سي ډېر کارونه وکړي مگر
وجدان دي اجازه نه درکوي.

وخت دهیڅ درد درملنه ونه کړه دا موږ ووچي عادت مو
ورسره وکړ.

څنگه ژوندوگر؟

اعتبار راگرځي مگر اعتمادنه. وخت هرڅه سموي.

سخته ده: چي غرونه دردونه ولري اونور دي دښکاره

سکون سره حسد وکړي.

یوه سپینږي کنډونکي څومره ښه ویلي دي:

ژوند مي هيڅ وخت پرېدن سم نه سو حتی هغه وخت چي

مي خپل ځان پري او گندئ.

هغه مبارزه چي نن يي کوو زحمت يي دنن ورځي لپاره

دی مگر برياليتوب او خونديي دټول ژوندلپاره دی.

په سختو حالاتو کي پر الله جلالتکيه وکړه ډاډه اوسه ماته

شتون نه لري!

موږ یوازي په دي پوهیږو کله چي کوم څه دلاسه ورکړو

دهغه په قدر پوهیږو.

داچي ته په یوه کال کي 15 نفرو سره ملگری کیږي

افتخار نه دی، مگر که دیوه کس سره 15 کاله دوست پاته

سوي داکار دي دستایلو وړدی.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

هغه ڇاته ڇي ستا لورته ورو نه راڻي: دهغه خواته مه
ورڇڻه!

ما عدت ڪري: ڇي دڇا غرور او عزت مات مات نه ڪرم،
ڪنه دٿولو په سل رنگه پوهيڙم!

دي ته ارزڻت مه ورڪوه ڇي ڇوڪ په لومريو ڪي ٻنه
دي: دي ته ارزڻت ورڪره ڇي ڇوڪ درورستيو ستاسره
ٻنه پاتيري، په لومريو ڪي ٿول ٻنه وي!

هيڇ وخت دڇيل ڙوند دڪتابه مه سٿري ڪيره: هيڇوڪ نه
پوهيڙي ڇي په راتلونڪي پانه ڪي يي ڇه ليڪلي دي!

زه دڇيلو خبرو مسؤل يم مگر ستا د هغه فهم مسؤل نه
يم ڇي ته يي زما دڇيروڇه اخلي!

هيڇ وخت هيڇوڪ نه پوهيڙي ڇي پر زره مي ڇه تيريدل
ولي ڇي تل خنديمه.

څنگه ژوندوگر؟

اړيکې د الوتونکو په څير دي که يې ټينگ ونيسي مري
که يې کرار ونيسي الوزي، يوازي هغوی نژدي ونيسه
ترڅو تل ستاسره پاته سي.

يوازي يو خير شتون لري چي پوهه ده او يوازي يو شر
شتون لري چي نايوهی ده.

کله چي کوتره دکارغانو سره يوځای ژوند پيل
کړي: وزرونه يې سپين پاتي وي مگر زړه يې تور يزي.
شريعتي

انسان: دخپل ادب په اندازه عاقل
دخپل عقل په اندازه عزتمند
او دخپل شرف په اندازه ارزښتمند دی!

هيڅ وگری بې درده، بې غمه نه دی مگر بڼه داده چي غم
او درد ته په خدا ځواب ورکړي او ووايي: الله جلّ و اعلیٰ
لوی دی!

په پيل باور مه کوه، رښتيا په ورستيو شيبو کي
څرگنديږي.

څنگه ژوندوگر؟

نیک اخلاق د عطرو په څیر دي: موږ یې خپل دځان لپاره
کاروو مگر نور دهغه څخه خوند اخلي!

یو ارزښتمن شی چې یادګری می دی دادی، چې کیدای
سي هر وګری زړه ولري: مگر وجدان دهرچا نه په
نصیب کیږي!

د کتاب په شان شخصیت ولری: چوپ خو دمانا څخه ډک!

هرڅوک چې دالله جل جلاله پر وړاندي سرتیت کړي کولی
سي: دهرچا پر وړاندي ودریږي.

د خلکو څخه هیله درلودل داسي بیلګه لري لکه دریاضي
په کتاب کي چې په شعر پسي ګرځي.

وګړي ستا دګړو او خبرو څخه پوهیږي چې ته څنگه
انسان یې: اړتیا نسته چاته کوم څه نمایشي وړاندي کړي.

ټول یې ښکلي لیکي:
دلوستلو وړیې هغه څوک دی
چې د خبرو ښکلا درک کړي!

څنگه ژوندوگر؟

څوک چې باور لري: چې نور به مې ستونزې راحل کړي
دهغه چا په څير دى چې دسيند څخه د اوښتو لپاره دي ته
انتظارکوي ترڅو دهغه اوبه وچي سي!

دوه ځايه دريدل ډېر ښکلي دي: پرخپلو پښو دريدل
پرخپلو خبرو دريدل.

ستوري بيله تاريخى نه سي کولى وځليزي.

ولې دنورو پريشانې زحمت درکوي؟ په داسي حال کي
چې هيڅ وخت: ستا احساسات هغوى ته اړين نه وه!

کاشکي هغه چا چې شعور نه درلوداى: ژبه يې هم نه
درلوداى!

په کومه سيمه کي چې ژوي دانسانانو څخه بيريزي
دعاگانې هسک ته نه رسيږي.

کيداى سي زما غم او درد ديو چا دخندا دليل سي: مگر
زما خدا بايد هيڅ وخت دکوم چا دغم او درد لامل نه
سي!

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

زما خدايه زما زره پر هغه ڇه ڇي زما لپاره نه دي مه
تره.

ڪله ڇي دي حس ڪرل: ارزڻت نه ورته لري دي ترمخه
ڇي هغه ولاړ سي ته ولاړ سه!

هرشپه يو انسان په خپلو افڪار ډوبيري: ځيني ڙوندي
پاته سي اوډر هرشپه مري!

ناهيلى تر سپينږوالي بيرونكي ده: په سپينږرتوب
كي زموږ بدن كمزور كيږي او په ناهيلى كي زموږ روح!

كه غواړئ ديؤچا اړه شخصيت وپيژنى دنور وگړو خبرو
ته ڇي دهغه په اړه يې وايي پام مه كوى: وگورئ چا هغه
دنورو په اړه څنگه خبرې كوي!

وخت تيريږي، خاطري محوه كيږي، احساسات بدلون كوي
وگړي ځي، ولي زره يې هيڅ وخت نه هيروي!

چيري ڇي سمندر پاى ته رسيږي هلته هسك پيل كيږي
غم او غوسه ولي؟ دالله جل جلال رحمت پاى نه لري!
چوپتيا په بنكار بنكلي بنكاري مگر په پته دانسان روح
خوري!

څنگه ژوندوگر؟

مرغی وویل بي مطلبه مي مينه ونه لیدل: هرچيري چي
والوتلم دانه بي دامه نه وه.

خپل ځان ته ليک: اوس يوازي تا لرم پام راباندي ساته!

زما په خدا گانو مه تيروځه زه دکلونوڅخه په پټه ژاړم.

هيڅ وگړی ستادوست نه دی مگر هغه څوک چي ستا په
نه شتون کي ستا دنوم څخه دفاع وکړي.

هغه دروازه چي تاته زيان رسوي وتړه که څه هم بڼه
منظره ولري.

هيله لرم داسي شپه راسي چي دخوشحالی څخه خوب ونه
کړم نه دغم او خيال څخه.

فرياد ته اړتيا نسته، خبرو ته هم اړتيا نسته: څوک چي
غواړي تا درک کړي، ستا دچوپتيا څخه هم تا در کولی
سي!

تاته انتظار نه کوم خپل ځان ته انتظار کوم چي ستاسره
تللی.

ڇنڪه ڙوندو ڪر؟

ڇواني دهيلو پسرلي دي.

ڪو بنين وڪري: ڇي يوازي بريالي انسان نه بلڪي
ارزبنتمن انسان ووسي.

خان سره مي ڙمنه ڪري: ورسته تردي دڇيل زره پاڪي
دبي په گردونو نه لرم.

هرڇوڪ هيله لري اوڀر عمر ولري خو هيڇوڪ دانه
غواڙي ڇي ڙر سپينڙي سي!

وگري دڇيلو ڪميو په اندازو نورو ته زيان رسوي.

پرهغو وگرو باور وڪري ڇي ذات بنه وي نه پرهغو وگرو
ڇي ستاسو لپاره يي په خان ڪي بدلون راوستلي وي: حڪه
هربدلون دپاي نيته لري.

په دي بنارڪي اور ته اڀريا نسته دلته انسان دانسان ڇخه
سوڇي.

ڇنگه ژوندوگر؟

کله چي توپان راسي مالومه به سي چي ستاسو په خوا
کي څو ونې ريښې لري.

هغه څه چي دلته مو تللي ستاسو لپاره نه وه
پيداسوي، هغه څه چي ستاسو لپاره پيداسوي هيڅکله به
مودلته ونه وځي.

ستاسو راتلونکي په هغه څه چي نن ورځ يې سرته
رسوي جوړيږي: نه په سبا!

هيڅکله دخپل وجدان مخالف کار مه کوه که څه هم
قانون يې درځه وغواړي.

دنړۍ پيژندل سوي قانون زړنيکۍ په يوې بدۍ قرباني
کيږي.

هرڅوک چي راغلي موږ يې يوڅه خواشني کړو او ولاړي

دومره خوښ اوسه چي نور هم ستا په ليدلو خوښي
احساس کړي.

څنگه ژوندوگر؟

پلار يوازنی کس دی چې دخپلو غمونو په نه ويلو يې
ورينبتان سپينږي.

يو دلويو گناهونو څخه چې ايمان لمنځه وړي داروغ دي.

خپل شاوخوا دي په هغه وگړو ډکه کړه چې تا بربا ته
رسوي.

که مريخ ته هم ولاړ سي او دخپل ځان لپاره نوي نړۍ
جوړه کړې: ژوند به دي بدلون ونه کړي، ولي چې ستا
اندونه ستاسره دي، دا ستا اند دی چې بدلون ته اړتيا
لري.

ابراهيم بن ادهم رحمه الله وايي پرهيزکاري دري ټولگي
لري

فرض پرهيزکاري

افضله پرهيزکاري

دسلامتی پرهيزکاري:

په حرامو کي پرهيز فرض ده. افضله پرهيزکاري په

حلالو کي ده

او دسلامتی پرهيزکاري په شبهاتوکي پرهيز دی.

څنگه ژوندو کړ؟

ای وروره په اخرت کي مرگ نسته نه په دوږخ کي مرگ
سته اونه په جنت کي دهرلمانځه ورسته ایه کړسي تلاوت
کوه تا به دجنت دداخلیدو څخه هیڅ شی منعه نه کړي

که چا دقرآنکریم دتلاوت ختم وکړ دده لپاره یوه قبوله دعا
سته. ابن مسعودرض

دزړه دسلامتیا او استقامت لوی سبب دقرآنکریم دپړ
تلاوت کول دي.

په هغه قوم کي خیرنسته چي نصحت کوونکي پکښي نه
وي اونه په هغه کوم کي چي نصحت کوونکی نه خوښوي

سهار دي په لمانځه اوپرنبي صلی الله علیه وسلم باندي
دسهارلمونځ دکړنو لومړی او بنسټ دی. ابن القيم رحمه
الله

غورځه چي ژوندي یې دمر و لپاره کولی سي هغه دعا ده.
ابن عثيمين رحمه الله

قبر ويني او غوښي خوري مگر: ايمان "نيکي کړنې" نه
خوري. حسن البصري رحمه الله

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

ڙره ڇنگه نرم ڪيري: وي ويل: په حلالو خورلوسره. احمد
رحمه الله

يا الله جل جلاله ڙرونه موستا په ميني،
ڙبي موستا په ياد او بدنونه موستا اطاعت مشغول ڪري.

دين ٽوله اخلاق دي: چاچي په اخلاقو کي ډپرښت راوستي
هغه په خپل دين کي ډپرښت راوستي.

گناهونه دغه له منځه وړي:

د عمر ډپرښت.

درزق ډپرښت.

دپوهي ډپرښت.

دکار برکت.

دعبادت ډپرښت.

ابن القيم رحمه الله

دپوهي تلاش غوره دي دنفل لمنونځ څخه امام شافعي
رحمه الله

که چا په دين کي بيله پوهي خبرې کولي: درواغن دي
اوکه چيري وو پر درواغو باورمه کوي.

څنگه ژوندوگر؟

ډاريدونکي گناهکار دمتکبر عابدڅخه بڼه دي.

ابن تيمية رحمه الله

لاحول ولا قوة الا بالله

دي کي هيرانوونکي اغيزه ده: په مخنيوي کي د فقر.

ابن القيم رحمه الله

دخپل ژوند خير مي په صبر کي وموندئ

رښتني (حقيقي) ژوند داخرت ژوند دي

ابن عثيمين رحمه الله

که څوک دا خوبنوي چي در مرگ ورسته دي يې

"بڼه" کړنې پای ونه مومي: "خپل" پوهه دي خپره کړي!

ابن الجوزي رحمه الله

مور او پلار دسترگو په شان دي:

که يو نه وو ستاليدل کم سول،

که دواړه دي دلاسه ورکړل بيلگه يې داسي ده لکه ته چي

په بشپړ ډول ژوند سوي.

دخپل مور او پلار دا سي ساتنه او پاملرنه وکړه لکه

دخپلو سترگو ساتنه او هغوی ته پاملرنه چي کوي.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

ديؤه پوه ڇخه سوال وسو:
ڄومره قرآن ڪريم تلاوت ڪرم؟
هغه وويل: دومره ڇي ڄومره خوشبختي غواري!
ڪله ڇي دي نيت پاڪ وي ته هيڄوڪ دلاسه نه ورڪوي
هغوئ تا دلاسه ورڪوي.

ڪوم وڳري ڇي دنورو ڙوند ته لمر بخبني هيڄ وخت به
يي ورڄ تاريڪه نه سي.

ديؤي ٽولني لپاره اخلاق دشپي ديؤي ڇخه هم اڀين دي
ڪه ٽولنه اخلاقو ڪي ماته وخوري هيڄ ڄواڪ هغه ماته نه
سي جبرانولي.

ددي نري ترخه ڇنگه ڄواره وليڪم.

اڀينه نه ده ٽولوته ڄواب ورڪري ڄيني ناليدلي وڳنه خيله
او انرڙي دڄيل ڙوند دڄنو پڄينو لپاره خوندي وساته.

څنگه ژوندوگر؟

کله چې دي نيت پاک وي ته هيڅوک دلاسه نه ورکوي
هغوی تا دلاسه ورکوي.

سلام ما مي وجدان ته ورسوه که وين وو تري وپوښته
څنگه دشيپي ارم بيديري؟

تاسو بايد دلوبې قوانين ياد کړئ او ورسته درهغه در
هرچا بڼه لوبه وکړئ.

دنړۍ ترټولو غمجن مرگ دسينو دننه پيښيري، زړونه
مري، بېله دي چې څوک يې په مرگ وپوهيږي.

بڼه کيدنه بسنه نه کوي، دا اړينه ده چې دخرابيو څخه هم
ليږي واوسو.

څنگه ژوندوگر؟

يوازيوالی ډېر ارزښت لري ځکه به ارزښت وگړي پکښي نه وي.

که څوک نن پيسې نه لري بنایي سبا يې ولري، مگر که څوک نن شرف نه لري ډاډه اوسه چې سبا به يې هم ونه لري.

وگړي دوه شيان ژر هيروي: بڼه چې ورسره کړي دي او بد چې در سره کړي يې وي.

هرڅومره چې ديوچا سره بڼه وکړي يوازي د هغه د پوهيدنې په اندازه پري مالوميدري، بڼه نو مخکې درهر کار وگوره ستا پروړاندې وگړي عقل او پوهيدنه څومره ده.

هيڅوک نه سي کولی تا خوشحاله کړي ترڅو لومړی ته دخپل ځان سره خوشحاله نه يې.

څنگه ژوندوگر؟

ستا دذهن او خولي ترمنځ لږ ليروالی، درهغو چي دي ذهن نه وي خلاص کړی خوله دي مه خلاصوه.

دهغو وگړو سره ناسته ولاړه وکړئ چي ستاسو په نه شتون کي ستا سو دنوم او ابرو څخه ساتنه وکړي نه غيبت.

ترټولو ارزښتمن انسانان هغه وگړي دي چي دنورو دژوند په تگلوري کي مثبت بدلونونه را ولي.

فقير وگړي باور لري چي پیسې دټولو بډيو ريښه ده مگر شتمن وگړي بيا باور لري چي فقر دټولو بډيو ريښه ده.

یوه نړۍ مينه هغو وگړو ته وړاندې کوم چي ژوند يې وفا زړه يې پاک، سترگې يې ښکلي او ملگرتيا يې بې بيلگې وي.

څنگه ژوندوگر؟

ژوند به مو بې بيلگې وي که نور موږ پر خپل حال
پريږدي.

تاوانونه مې ورکړل ترڅو وپوهېدم هيڅ شی دهیڅ چا څخه
ليري نه دی.

عقل او اخلاقي انسانان هيڅ وخت داسې خبره پر ژبه نه
راوړي چې دنورو احساسات زخمي کړي.

په کومه ټولنه کې چې کارونه دوگړو د استعداد پر بنسټ
ونه ویشل سي: په رښتیا سره ټوله بیکاره دي.

ژبه هډوکۍ نه لري مگر دیوه زړه د ماتولو لپاره په بشپړ
ډول بسنه کوي.

دوگړو په خبرو ژوند مه کوه تبا کيږي.

څنگه ژوندوگر؟

خوشيني او ډېر غمجن کسان هغه وگړي دي چي دنور
انگيرنه ورته ډېره اړينه وي، ښه نو خپل په
طريقه، قوانينو او خپلو باورونو ژوند وکړه.

زړورتوب د شرافت او عزت په ملتيا د ذهن تر ټوله ښه
ځانگړنه ده، ځکه بېله زړورتوبه هيڅ کار په دې نړۍ کي
سرته نه سي رسولی.

تيره غاښونه د دپستو ژبو شاته پټ دي.

د برياليتوب تر ټولو ښه لاره داده چي يوځل يې بيا و
ازميې.

تاسو هغه وخت وبایلل چي دهغو وگړو سره مو
صداقت، رښتنولي درلودل کومو وگړو چي سياست
درلودی.

ڇنگه ڙوندو ڪر؟

هر ڇومره ڇي پوءِ ٽولنه دحقيقت، رڀنتيا ڇخه ليري سي
دهغي ٽولني وگري دهغو ڪسانو ڇخه ڇي رڀنتياوايي ڊپر
نفرت ڪوي.

ديوه وگري ترخه قهوه واوسو نه ڊڊرو وگرو خوڙي
چاوي.

ڇوڪ ڇي ڪتاب لولي په زرگونو ڙوندونو ڪي مخڪي در
مرڪ ڙوند ڪوي، ڇوڪ ڇي هيڻ وخت ڪتاب نه لولي يوار
ڙوند ڪوي.

په دي جملہ ڊپر باور لرم: ڪه چير نيت پاڪ وي دڙوند
ٽولي ماتي گتي شمپرل ڪيري.

درٽولو پاڪ ڙونه هغه ڙونه دي ڇي دنورو
ازار، زوروني فڪر په ڪڀني نه وي.

ځنگه ژوندوگر؟

ځېني وخت يوازي والي دنړۍ غوره پېښه وي.

خپل راتلونکي ته وفاداره اوسه نه خپل تير ته.

د انسان ښوالی هغه شغله، رڼا ده چې ښايي پټه سي مگر
هيڅ وخت نه مړه کيږي.

وخلکو ته دخپلو احساساتو ښودل داسي بيلگه لري لکه
د ښارک کب خواته دويني تويول.

د ښځې په څيري لباس کي وگړي يوازي دهغې
برېښتوب، لځوالی ويني نه دهغې غريبي، فقر.

څوک مه زوروي د يوچا زورول يوڅو ثانيې وخت نيسي
مگر جبرانول يې کلونه.

څنگه ژوندوگر؟

انسان ازاد پیداسوی مگر هرځای په هغه زنځیرونو کي وي چي انسان خپله اوبدلي دي.

ماتوالی تل دژوند دپای په مانا نه وي، ځيني وخت ماته دژوند دپیل په مانا وي.

یوازي صبر ماته را پاته دی بیا هم ټول نړی غواړي هغه وازمیی.

خدای جل جلاله هغه څه ممکن کوي چي تاهغه ته دغیر ممکن فکر کوی.

ڇنگه ڙوند وکړو؟

دنږۍ د پوهانو او اديبانو د سلگونو ويناوو ژباړې

ژباړه اورا ټولونه: محمود حميدزى

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library